

Тема 3. МАТЕРІАЛИ ТА ІНСТРУМЕНТИ ДЛЯ НЕТРАДИЦІЙНИХ ТЕХНІК ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА

Нетрадиційні техніки образотворчого мистецтва передбачають використання оригінальних матеріалів та інструментів, що виходять за межі класичного живопису та графіки. Вони сприяють розвитку творчого мислення, експериментуванню та індивідуальному вираженню художника.

Основні матеріали для нетрадиційних технік

Основні матеріали є базовими, оскільки саме на їхній основі створюється художній твір.

1. Папір і картон

- ✓ Акварельний папір (для змішаних технік, монотипії, граттажу);
- ✓ Гладкий або фактурний картон (колаж, відбитки, асамбляж);
- ✓ Газетний або крафтовий папір (експериментальні техніки).

2. Полотно та тканина

- ✓ Натуральне або синтетичне полотно (для енкаустики, текстильного живопису);
- ✓ Бавовняні або лляні тканини (батік, друк на тканині).

3. Фарби та пігменти

- ✓ Акрилові фарби (універсальні, швидковисихаючі);
- ✓ Акварельні фарби (для ефектів розмиття, мокрого по мокрому);
- ✓ Гуаш (матова фактура, використовується для поєднання з іншими матеріалами);
- ✓ Пігменти природного походження (грунт, крейда, природні барвники).

4. Нетрадиційні матеріали

- ✓ Віск (для енкаустики);
- ✓ Пісок (для піскової графіки);
- ✓ Вугілля, крейда (для експресивного малювання);
- ✓ Пластилін (для створення текстурованих зображень);
- ✓ Кавові або чайні розчини (для тонування паперу, малюнків).

Додаткові матеріали

Додаткові матеріали використовуються для створення ефектів, доповнення або зміни основних матеріалів.

1. Природні матеріали

- ✓ Листя, трава, гілки (відбитки, створення текстури);
- ✓ Насіння, зерна (рельєфні зображення);
- ✓ Глина, гіпс (скульптурні експерименти, барельєфи).

2. Тканини, нитки, фольга

- ✓ Мереживо, текстильні волокна (колаж, батік);
- ✓ Металева фольга (тиснення, фактурний живопис);
- ✓ Вовна, нитки (ниткографія, вишивка по паперу).

3. Побутові матеріали

- ✓ Картонні коробки, пакувальний матеріал (рельєфні композиції, 3D-картини);
- ✓ Поліетиленова плівка (для створення нестандартних ефектів у фарбах);
- ✓ Кухонна губка, ватяні палички (альтернативні пензлі).

Інструменти для нетрадиційних технік

Окрім стандартних пензлів і олівців, художники використовують нестандартні інструменти для створення ефектів.

1. Нетрадиційні пензлі та засоби нанесення фарби

- ✓ Гумові шпателі, мастихіни (для об'ємних мазків);
- ✓ Зубні щітки (для розбризкування фарби);
- ✓ Пір'я, дерев'яні палички (для графічних ефектів);
- ✓ Повітряна кулька (ефект плям і розтікання фарби).

2. Інструменти для створення фактури

- ✓ Гребінці, штампи (ефекти тиснення);
- ✓ Губки (імітація природних текстур);
- ✓ Пластикові картки (розподіл фарби на полотні).

3. Друкарські та відбиткові техніки

- ✓ Монетки, рослини, мереживо (для фроттажу);
- ✓ Лінолеум, гумові пластини (для друку);
- ✓ Пакувальний папір, бульбашкова плівка (для створення цікавих текстур).

Порівняння традиційних та нетрадиційних матеріалів в образотворчому мистецтві дітей

- ✚ **Традиційні матеріали:** фарби, олівці, папір, пластилін.
- ✚ **Нетрадиційні матеріали:** крупи, пісок, тканини, природні елементи, відходи виробництва.
- ✚ **Переваги нетрадиційних матеріалів:** сприяють сенсорному розвитку, розширюють творчі можливості, доступні та екологічні.

Вибір матеріалів для образотворчості дітей

- ✓ Безпечність та екологічність матеріалів.
- ✓ Доступність та легкість у використанні.
- ✓ Можливість розвитку дрібної моторики та уяви.

Екологічні аспекти використання матеріалів

- ✓ Використання натуральних та перероблених матеріалів.
- ✓ Зменшення пластикових відходів.
- ✓ Повторне використання побутових матеріалів.

Умови зберігання матеріалів

- ✓ Фарби та клеї слід зберігати у щільно закритих контейнерах.
- ✓ Природні матеріали зберігаються у сухих місцях для запобігання плісняві.
- ✓ Інструменти та дрібні матеріали повинні бути у зручних контейнерах для безпечного використання дітьми.

Використання нетрадиційних матеріалів та інструментів у мистецтві розширює творчі можливості художників, дозволяє створювати унікальні твори та відкриває нові підходи до зображення. Сучасні технології та експерименти з матеріалами роблять образотворче мистецтво ще більш захопливим і різноманітним.